

Z a t w e e f c h u   N w i s e s .

Nr. 20. Zettortdeenâ 15. Mei 1852.

- Gohda-wihri.

(Stattees Nr. 18. Beigums.)

Schim pascham wezzam kungam irr weena rakstama pulte, kas 80 gaddus wezza un kas jau winna tehwa muhschâ kalpojuse. Schai pultei wirfû irr diwi klappischi un tad schuhplahdischu moi zil pa wissahm mallu mallahm. Appaksch puffe irr leelas schuhplahdes là kumodei. Schai wezza mihtâ pulte bij eemettees kahds kohlu-grausejs tahrs, kas draudeja scho wezzu mantu pawissam sapohstih. Gan rahtskungs wissadas stipri ohschamas leetas tur eelikle, ir reisehm ar sehwele kwehpinaja, gribbedams to besgohdi nogalleht, bet ne là; tas tihri là par spihiti deen' un nakti strahdaja un grause weenâ gabbalâ. Ko nu darriht?

Te kahdu deen' winnam eekritte prahtâ muhsu Legsdinsch; winsch dohmaja: tam, là es dsirdu, mas darba, warr buht, là winsch apnemsees to beskaunu mannâ pulte usmelleht un nokaut. Winsch likle to atfaukt un tam subdseja sawas behdas, turklaht wehl fazzidams: „Mihlais meister, ja jums isdohdahs scho mannu mihtu pulte glahbt, to pohstitaju nokaut un tahs wainigas weetâ islahpiht, tad jums par to 15 fudraba rublus makfaschu.“ Prohtams, là rahtskungs skaidri sinnaja, kahdâ nohte meisters Legsdinsch bija. Legsdinsch to pulte labbi apstattija un tad itt gohdigi fazzija: „Zeenigs rahtskungs, tas irr gan teesa, là weezas leetas gohdâ ja-turr' un ja-kohpi zil warr. Es raudsichu isdarriht kas darrams un ja man isdohsees, tad mans preeks buhs diwlahrtigs. Weenkahrt ar to jums leelu patikshanu darrichu un ohtrahrt few labbu graffi nopelnichu, kas man tohti waijadfigs.“

„To gan tizzu, mihtais meister,“ ta rahtskungs atteize, „un là juhs warretu ar preeku

pee scha darba kertees klaht, tad tuhlin jums ismakfaschu 5 rublus. Legsdinam no pateizibas affaras birte un winsch rahtskungam stahstija, là jau no wakkardeenas winna behrneem ne kummosinsch maises ne effoht mahjâ.

Pulte nu tuhlin tilke aisnesta us Legsdina dsihwokli un rahtskungs sawai gaspaschai peeteize: „Suhti jel tuhlin no ehdamahm leetahm kas tew irr pee rohkas tam nabbagam Legsdinam.“ La zeeniga mahte to darrija ar preeku un ar pilnu rohku nosuhtija baggatu pahrtikku us dauds deenahm. La ar to wezzo pulte preeks un lihgsimiba lihds eegahje Legsdina mahjâ. — Kad nu winnam ne kahdi leeli darbi ne bija, tad tuhlin kehrahs pee tahs pultes klaht; ahrdija gabbalu pehz gabbala noht un melleja to grauseju rohâ. Un riktigi winnam isdewahs to weenâ fahnu feenâ useet appaksch tahda schkehrskohka, kam pakkat pulks masu schuhplahdischu bija un kas ne mas ne bij redsamas, kad tas schkehrskohks preekscha gulleja. Starp tahm schuhplahditehm weenâ faktinâ tas blehdneeks tuppeja. Lamdeht nu winnam waijadseja wissu to eelscheju feenu kreisâ puffe isnemt un jaunu eelikt; bet to darroht bij ja-bihstahs, là wissa pulte nefaschlikstu. Winsch nu gudri un apdohmigi kehrahs tur klaht un — riktigi wiss labbi islaimajahs. Sawâ leelâ preeka winsch to tahru ar wissu perrekl eemette kwehloschâ krahsni un tad gahje gudroht, là nu to zaurumu aishlahpiht. Bet kahds brihnums! Winsch ais wisseem krahmeem useet wehl weenu gluschi paslehptu schuhplahditi, fo winsch, jebchu gan tahdas leetas labbi pahrsinnaja, ne bij zerrejis tur atrast. Bet wehl jo leelaks brihnums winnam, là to kastiti atradde pilditu ar maseem rullisheem Drebbedams winsch weenu fakerr, taifa

wallà un luhst, selta gabbali winnam spihd azzis!
 „Kahda tè baggatiba!“ tà winsch apstulbis
 uskleedse no preeka. Bet tè arri kahrdinatajs
 tuhlin bij kahrt, kas winnam aufi mussinaja:
 „Wezzajs rahtskungs pahre to naw sinnajis,
 nedf arri taggad pahre to ko sinn. Winnam
 irr tà deesgan un scho neeku winnam ne prahtà
 ne nahls noscheloht. Bet tu ar to warri sa-
 wejus laimigus darriht. Paturri preeksch
 ferwis.“ Tuhkstoschi zitti gan tà buhtu darri-
 juschi, bet Legsdinsch salikke sawas rohkas un
 Deewu luhdse tà fazzidams: „Ne-eewedd muhs
 eeksch kahrdinaschanas! Schi manta naw
 manna un septitajs bauflis fakka: tew ne buhs
 sagt! Kahds ne pateizigs es tad buhtu tam
 mihtam zilweku draugam, kas manni til bag-
 gati schelojis! Ne, labba! nabbags palikt ar
 gohdu, ne là baggats ar gruhtu firdi.“ Tà
 winsch ar sewi runnaja, tad lehre to kastiti
 rohka, apfedse ar sawu preeksch-autu un tezzeja
 schigli ween pee rahtskunga Buscha. Istabà
 eegahjis un gohdigi sweizinajis wisch nehmas
 tà runnaht: „Zeenigs rahtskungs, juhfu ee-
 naidneeks un pultes pohstitajs manna krahsni
 pasfaulei labbas deenas adewe; bet ta pulte
 patte gan wehrta, ka to likkat fataisih, redset
 jel, kahdu besdeligas ligstu ar selta ohlahm
 es tur eekschà atraddu.“ To isteizis winsch to
 kastiti rahtskungam preekschà nolikke us galda.

Rahtskungs azzis isplehtis un firdi fasillis
 luhloja brihscham us to kastiti, brihscham at-
 kal us to gohdigu dischleri un winna azzis
 mirdseja preeka affaras. Par brihtinu winsch
 fazzija: „Tee irr tee tuhkstoschi duklati, pahre
 ko mans tehws weenà grahmatà rakstijis un
 turkahrt peesihmejis, ka es pulte tohs atraddi-
 schoht. Es gan wissu pulte smalki ismekleju,
 bet ne usgahju wis, tapeh, ka to paslehptu
 schuhplahditi ne mahzeju atrast. Meister, juh
 effat gohdawihrs un flawehts Deews, ka wehl
 ustizzibà un taisnibà atrohdahs pasfaule. Bet
 woi juh ar sinneet, kas ar atrastu mantu ja-
 darra?“ Legsdinsch ne wahrdu ne atbildeja.

„Us puffi ja-dalla!“ ta rahtskungs atbil-
 deja, ar jo preezigu gihmi; „Kad juh to ne

sinnajat atbildeht, tad es pats atbildu juhfu
 weetà. Dallisim gohdigi us puffi.“ — „Ko
 nu johkojeet, zeenigs kungs,“ tà Legsdinsch
 runnaja, „istulkschojeet luhdsami to kastiti, jo
 man to tuhlin wajjaga, ka darbs ne kawejahs.“
 Rahtskungs nu sakehre winna rohku un fazzi-
 ja: „Ne dohmajeet wifs, gohda-wihrs, ka es
 ar jums johkoju, jo man naw wairs tee gaddi,
 kur tahdi neeki ja-zeeni. Ne, es to runnaju no
 teefas. Ta nauda irr atrasta manta un peh
 Deewa taisnibas puffe no tahs jums peederr.“
 Legsdinsch nu gan gribbeja pretti turretees, bet
 ne ko ne lihdsesja, tee 500 imperiali jau bij
 winnam rohka eespeesti.

Tad wehl rahtskungs runnaja: „Woi jums,
 meister, naw kahdi parradi?“ Legsdinsch:
 „Irr gan, zeenigs kungs.“ Rahtskungs:
 „Nu tad eijeet un atneffet man tohs rehkinu-
 mus; bet mahjas wehl ne eita, meistereenei to
 ne wajjaga sinnahst pirms, kamehr wifs isdar-
 rihts.“ Nu til wehl Legsdinsch atsinne, ka
 rahtskungs to no teefas runnajohht un gribbeja
 leelu pateizibu doht, bet rahtskungs tam at-
 bildeja: „Paleezeet meerà un darreet bes kawe-
 schanas, kas ja-darra.“

Lihds pufsdeenu jau wissi tee neeka parradi
 bij aismakfati un tee istaisija 25 rublus.
 Tad rahtskungs wehl jautaja, woi us mahju
 ar' ne effoht kahdi parradi wehl? „Irr gan,“
 Legsdinsch atbildeja, „kahdi fimts rubli wehl.“

Nu tad nemmeet tuhlin to naudu un aismak-
 fajeet ir tohs un neffet man to kwihtungu
 schurp, tà rahtskungs fazzija.

Ir tas tikke padarrihts un Legsdinam firds
 no preekam un pateizibas gribbeja luhst, kad
 pee rahtskunga atpakkat nahze. Rahtskungs
 pasmeedamees us to nu tà fazzija: „Meister,
 ko nu wehl darrihim? Es dohmaju, eepirksim
 par kahdeem pahridesmit rubteem leetas-lohkus;
 man pufs wahgusis stahw tufschs, tur juh
 warreet peelikt. Tad arri eepirksim pahrtikku
 us kahdu labbu laiku un to pahreju leelaku
 daku naudas dohsim krahschanas lahde.“ To
 wissu tas teizams kungs pats isdarrija, Legs-
 dinam riftigus papihrus rohka eedewe un no

pateizibas ne wahrdinu ne gribbeja dsirdeht. Bes tam winsch wehl Legsdinam peegahdaja darba-dewejus, ta, ka winsch taggad atkal ar 10 selleem strahda un preezigas deenas bauda.

Ko fazzisi lassitajs, woi tee naw abbi ihsteni gohda-wihri, tapat tas dischleris Legsdinsch ka tas rahtsklungs Busch? Zeescham wiini to gohdu gan pelna un meh's no sawas pusses winneem warram wissu labbu wehleht. Legsdinam grubtais pahrbaudischanas-laiks irr pagahjis, winsch ustizzigi pastahwejis pee sawa latwiska wahrda, basnizas un wallodas un parsto Deews wiinu swehti baggati. Tadehl mums zitta wehleschana naw, ka schi: laut ilweens kam ta gaddahs, darritu ta ka dischleris Legsdinsch un rahtsklungs Busch, kurreu ihsteni wahrdi tam sinnami, kas kattu labbu darbu sawa laika atmakfahs. U. V.

• **Ekur mahtes-firds!!!**

Negantigs notikkums tai 10ta Merz f. g. Naumburges pilfata, Wahzsemme, notizis. Kahda mahte, kas no leela badda, kas dauds weetas Wahzsemme rahdotees, aisnemta un behdas eegrimmuse — nemm sawus abbus behrnus — meitenes — weena no 13 gaddeem, ohtra no 7 gaddeem — un eet Sahles uppe slichzinatees. Papreeksch ta nemm to leelaku meiteni un eefweede tai leela, dsikla uppe, jebfchu ta gan schegli raudadama zeetfirdigu mahti luhdsahs, un ohtr'puss uppes atkal kahds birgeris to redsedams tai wirsu fauzis, lai to ne darroht, — un — pehz atkal to jaunako meiteni, kas gan no nescheligas mahtes naggeem mehginajuse ismukt; bet par walti! Mahte irr to sagrahbuse un uppes schnahdamds un mehtadamds wilnds glabbajuse, un pehdigi irr fewi paschu tai uppe eegahsufees, gribbedama fewi un tohs behrnus no badda israut, un — wissi trihs tikfuschu no uhdenswilneem apklahti.

Laizigahm behdahm, kas nu til ihfu laiku buhtu bijuschas japageesch, ta nu gan isbehge; bet ne wifs tai garrai sohdbai, kas to tur sa-gaidihs!

Meggi ta dsihwiba labbaka, ne ka barriba? (Matt. 6, 25.) Warrarridsan weena feewa sawu sirdamu behrnu aismirft, ka wiina ne apschelotshs pahrt to dehlu sawas meefas? Ir jebfchu wiina to aismirflu, tomehr es tewis ne aismirfischu; redsi mannas rohkas efmu es tewirakstijis. (Praw. Esaij. 49, 15. un 16.) Tadehl tas Kungs wehl zitta weetä atkal teiz: Peesauz manni behdu-laika, tad es tewi gribbu israut, un tew buhs manni gohdaht! (Dahw. dseefm. 50, 16.) E. F. S.

• **Pagahjis laiks.**

1.
Sirfnin, mihla, kam tu raudi?
Kam tu til dauds sebrojees?
Kam tu mannis dehl ta gaudi?
Un ta sirdi behdajees?

2.
Woi tu statt' us pagahjuschu,
Mistezzei'schu laizinu?
Ne kas naw, kas eefsch scho muhschu
Nepastahwigs ne buhtu.

3.
Ul zil ahtri aiesfrehjuschi
Wissi preeka laizini?
Ul zil drihs irr pasubbuschi
Wissu jaukee brihtini?

4.
Kur nu smukkas uppes leiias,
Kur meh's kohpa staigajam?
Kad wifsapfahrt ap mums smehjabs,
Un kad jauki lihgsmojam?

5.
Kur tee jauki rohschu laiki,
Kad wifs kohschu seedeja?
Un kad arti muhsu waigi
No mihlibas smaidija?

6.
Kur tahs smukkas putnu dseefmas,
Kas til jauki sanneja?
Un kad muhsu sirdis leefmas;
Stipri — karsii ededsa?

7.

Al schi jauka paradihse
Irraid mums pasudduse;
Iad bij gan itt wiffâ wihfê
Eeksch un ap mums Ehdene!

8.

Wifs pagallam — wifs irr suddis,
Ne kas wairs naw palizzis;
Itt kâ uhdens, kas uspluhdis
Uhtri — un tad isfizzis.

9.

Leiz jel, mihla lihgamina,
Woi scho preel' wehl dohfi man,
Ka es tabdâ paschâ sinnâ
Sirdi justu mihleschan'?

10.

Lauj wehl tillkai we enu stundiâ'
No schih's mihlib's baudiht man.
Iad es teescham par scho bristin'
Pahrleek laimig's buhtu gan.

Unicum.

Teefas fluddinaschanas.

Wiffi, kam kahdas prassichanas, woi mantoschanas, jeb kahda dalliba buhtu pee tabs atstahdas mantas ta nelaika Krohna Bramberges arrendatora Fr. Wagner, un ihpaschi tee, kas tam nelaikim raddi, — tohp no Dohbeles aprinka teefas usaizinati, tai 19tâ Zuhni f. g. pee schih's teefas peeteiktees, sawas prassichanas ar labbahm peerahdischanas - sihmehm (un wifs waitak tee raddineeki), scheid usdoht. Kas ne buhs peeteikfsheds, tee to liffkumds nospreestu skahdi, kas zaur winnu ne peeteikfshanohs jeb kuhtribu rastohs, — few paschi warrehs peemehroht. Jelgawâ, tai 1. Mei 1852.

(L. S.) Meera-sohgis v. Derschau. 2
(Nr. 773) U. Maczewski, sekreters.

No Wezz=Luze's pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee tabs atstahdas mantas ta nomiruscho Behmes kalpa Kahrle Eikmann usaizinati, lihds 4tu Zuhli f. g. ar sawahm prassichanahm un peerahdischanahm scheid peeteiktees, jo wehla ne weenu wairs ne klaufishs. Tapat arri tee, kas winnam ko partadâ buhtu, tohp usaizinati, lihds mirspeemines tai deenai sawus parradus usdoht, jo zittadi tee par=

radneeki taps pehz liffkumeem strahpeti. Wezz=Luze, tai 5tâ Mei 1852.

(Nr. 96.) ††† E. Albrecht, pagasta wezzakajs.
E. Schabert, teefas srihweris.

No Urumuischas Krohna pagasta teefas tohp wiffi tee, kas dohma, ka winneem kahdas taisnas prassichanas pee tahm Krohna Urumuischas Bungu-mahjahm buhtu, zaur'scho usaizinati, lai tee diwu mehneschu starpâ, no appalsch rakstitas deenas, bet wifswehlak tai 12tâ Zuhli f. g., kas par to isflehgschanas-terminu nolikts, ar sawahm prassichanahm scheidan peeteizahs, jo pehz scha termina neweens wairs ne taps klaufishs. To buhs wehrâ likt! Urumuischas Krohna pagasta teefa, tai 3schâ Mei 1852.

(L. S.) Pagasta wezzakajs H. Müller.
(Nr. 354.) Teefas srihweris Berg.

Wiffi parradu deweji to no mahjahm isliktu Wezz=Platohnes fainneeku: Mikkel Krusberg no Dimsahm, Ans Kauffert no Widus=Kaubenehm, Fanne Krusberg no Ehrmikeem, Sahmel Kraul no Bember=Zankeem un Mahrtin Treugut no Schubmann=Lihkeem, par kuru mantahm parradu deht konkurse nospreesta, tohp zaur scho usfaukti, 2 mehneschu starpâ, prohti lihds 14to Zuhni f. g., ar sawahm prassichanahm un winnu peerahdischanahm scheidan peeteiktees; ar to pamahzischanu, ka wehla ne weenu wairs ne klaufishs, — kas wehrâ janemm Krohna Bramberges pagasta teefa, tai 14tâ April 1852.

(L. S.) Jahn Silbert, peesehdetajs.
(Nr. 212) Teefas srihweris Kunsien.

Kas grihb usnemtees Grendshes=Irlawas basnizos=Krohgu pahrtahsibt; un kâ tur irr: jaunus grihdas likt preelsh teem tschetreem kambareem un korridoreem, jaunus fleegschus un wiffur jaunus stenders, kleeidus un juntuus sataisibt, — ta wehrtiba irr sprecsta us 101 rub. un 87 kop. sudr, — kas to talabb grihb usnemtees, lai peemeldabs tai 20tâ un 21mâ Mei f. g., kas par to weenigo un beidsamtu terminu nolikts, laiku preelsh pufsdeenas pee Grendshes=Irlawas pagasta teefas, kur wiffas norunnaschanas kotru brihdi warr isdarribt, un tohs darbus ar tubliht eefahlt un no teiktrâ terminâ pabeigt. Grendshes=Irlawas pagasta teefa, tai 3schâ Mei 1852.

(L. S.) Frits Grünberg, pagasta wezzakajs.
(Nr. 150.) Kollegien=Registrators E. Schwald,
pagasta teefas srihweris.

Brihw drikkelt.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas pufes: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.
No. 143.